ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР! ● КУЛЬТИВАЦИЯНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗИНГ ● ҒЎЗАНИ СУВГА ҚОНДИРАЙЛИК ● ДАЛАЛАРДА БЕГОНА ЎТ БЎЛМАСИН ● БИР ТУП ҒЎЗАНИ ҲАМ ҲАШАРОТГА ОЛДИРМАНГ ● БАРЧА МАЙДОНЛАРДА ҒЎЗАНИ ТЕЗРОҚ ҲОСИЛГА КИРИТИБ ОЛАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 121 (5214).

20 ИЮНЬ ПАЙШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

19 июнь куни Москвадаги Союзлар уйида Марказий сайлов комиссиясининг якунловчи мажлиси бўлди.

Комиссия раисининг ўринбосари В. В. Николаева-Терешкованинг таклифига биноан сайловга оид ишларни тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг мандат комиссияларига топшириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Комиссия раиси П. Н. Федосеев СССР Олий Советига сайловни тайёрлаш ва ўтказиш ишида актив иштирок этганликлари учун иттифоқдош ва автоном республикаларнинг, автоном область ва миллий округларнинг сайлов комиссияларига, округ ва участка комиссияларига, жамоат ташкилотларининг, меҳнаткашлар депутатлари советларининг, министрликлар, идоралар, муассасалар ва ташкилотларнинг ходимларига марказий сайлов комиссияси номидан ташаккур изҳор этди.

Шу билан марказий сайлов комиссияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ТАНТАНАСИ

Кеча матбуотда тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советига 1974 йил 16 июнда ўтказилган сайлов якунлари тўғрисида Марказий сайлов комиссиясининг ахбороти эълон қилинди. Комиссия барча сайлов округларида СССР Олий Советига сайлов СССР Конституциясининг ва сайлов тўғрисидаги Низомнинг талабларига тўла мувофиқ равишда ўтказилганлигини аниқлади.

Мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органига бўлиб ўтган сайловлар кампанияси барча совет кишиларининг юксак сиёсий ва меҳнат активлиги ғоят ўсган бир вазиятда, партиямиз XXIV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш учун барча соҳаларда ижодий ва қаҳрамонона меҳнат мавж урган бир шароитда ўтди. СССР Олий Советига сайланган депутатлар коммунистлар билан партиясизлар енгилмас блокининг муносиб вакилларидирлар.

Сайловга тайёргарлик ва уни ўтказиш меҳнаткашларнинг кенг иштирокида амалга оширилди. Миллион-миллион совет кишилари сайлов кимиссияларида, сайлов участкаларида актив ишладилар. СССР Олий Советига сайлов чинакам умумхалқ ишига айланди. Мамлакатимиз халқлари, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари умумхалқ шодиёнаси, совет демократиясининг қудратини намойиш қилувчи бу тарихий кунга барча соҳаларда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритган ҳолда келдилар. Саноат корхоналарида, колхоз ва совхоз далаларида, қурилишлар, илмий муассасаларда социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди, яратувчилик ишлари катта кўламларда олиб борилди.

Бауман округининг сайловолди йиғилишида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган ёрқин нутқида бундай деди: «Аввалги сайлов арафасида КПСС Марказий Комитети совет халқига мурожаат қилиб, партия коммунизмнинг бундан буёнги ғалабалари йўлида, ер юзида тинчлик йўлида, ҳар бир совет оиласининг ҳаётини яхшилаш йўлида, ҳар бир совет кишисининг бахт-саодати йўлида Ватанимиз қудратини мустаҳкамлаш учун кураш олиб боради, деб таъкидлаган эди». Ҳамма нарса инсоннинг бахт-саодати, халқнинг бахт-саодати учун. Партиямиз ана шу мақсад йўлида беқиёс улкан тадбирларни амалга ошираётганини ёрқин кўриб турибмиз. Ўтган сайловдан буён мамлакатимизда, шу жумладан республикамиз ва пойтахт областида қўлга киритилган ғалабалар, халқимиз ҳаётининг фаровон бўлиб бораётганлиги бунга ёрқин мисолдир.

Ахборотда айтилишича, рўйхатга киритилган сайловчиларнинг 99,98 проценти овоз беришда қатнашди. Иттифоқ Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун овоз беришда қатнашган сайловчилар 99,79 процентини, Миллатлар Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун овоз берганлар эса 99,85 процентини ташкил этди. Республикамизда сайлов кампанияси ҳар қачонгидек зўр уюшқоқлик, халқимизнинг активлиги ғоят ўсган, партиямиз ва ҳукуматимиз атрофига янада маҳкам жипслашган бир вазиятда ўтди. 16 июнь куни ҳамма ерда умумхалқ байрами тантана қилди. Турли касб ва ҳунар эгалари эрта тонгданоқ ўз гражданлик бурчларини бажариб, коммунистлар билан партиясизларнинг енгилмас блоки учун, мамлакатимиз равнақи, халқ бахт-саодати учун қувонч билан овоз бердилар. Республикамизда ҳаммаси бўлиб овоз беришда рўйхатга киритилган сайловчиларнинг 99,99 проценти иштирок этди.

СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзодлар учун 6.162.292 сайловчи ёки овоз беришда қатнашган кишиларнинг 99.92 проценти, Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар учун 6.163.173 сайловчи ёки сайловда иштирок этган кишиларнинг 99,93 проценти овоз берди. Бу рақамлар республикамиз меҳнаткашлари Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини, уларнинг Совет Ватанига чексиз садоқатини, халқлар ленинча дўстлигини янада мустаҳкамлашга, коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун сабот ва матонат кўрсатиб ишлашга таёр эканликларини ёрқин кўрсатиб турипти.

— Коммунистлар билан партиясизлар блоки, — дейди ўртоқ Л. И. Брежнев, — сиёсий ҳаётимизнинг муваққат омили эмас, балки доимий омилидир. Агар бунинг мағзини чақиб қарасак, оқибат натижада бу блокда биз учун муқаддас бўлган принцип, яъни халқнинг иши, ташвиши ва истаклари — партиянинг иши, ташвиши ва истакларидир, деган принцип мужассамлашганлигини кўрамиз.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайловнинг қувончли натижалари барча совет кишиларини янги зафарларга руҳлантиради. Бу сайлов якунлари партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари олдига янги вазифалар қўяди. Сайловга тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида жуда катта ташкилий, омавий-сиёсий ишлар олиб борилди. Меҳнаткашлар сайлов ишларида актив қатнашдилар. Агитатор ва пропагандистлар омма ўртасида сиёсий тарбиявий ишларни олиб боришда янги-янги метод, форма ва шакллардан фойдаландилар.

Олдимизда улкан вазифалар турипти. Беш йилликнинг белгиловчи йилини ҳамма соҳаларда муваффақиятли якунлаш, республикамизнинг олтин тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш — асосий мақсад ва истагимиз, жанговар ишимиздир. Бунинг учун бутун имкониятларни ишга солиш, саноат корхоналари, колхоз ва совхозлар, қурилиш ва илмий муассасаларда социалистик мусобақани янада авж олдириш, ижодий ва яратувчилик меҳнатини жўш урдириш ғоят муҳимдир. Бу борада сайловлар даврида эришилган бой ва катта тажрибадан фойдаланишимиз лозим. Саноат корхоналарининг азамат ишчилари ва инженер-техник ходимлари, колхоз ва совхозларнинг мардонавор, миришкор меҳнат аҳли юбилей йилида юксак социалистик мажбурият олиб, бутун куч ва талантини бу муқаддас бурчга сафарбар этган. Ҳамма ерда юксак сиёсий активликка ,меҳнатда янги зафарларга эришайлик.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сайловолди йиғилишида сўзлаган ёрқин нутқи бундан сўнгги ишларимиз учун жанговар программа бўлмоғи лозим. Бу нутқда мамлакатимизнинг истиқболи, бундан сўнгги тараққиёти маркса-ленинча даҳолик билан чуқур, ёрқин кўрсатиб берилди. Партия ташкилотлари ва коммунистлар ўзларининг бутун иш фаолиятларида бунга амал қилиб, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқини ҳар бир меҳнаткаш онгига, қалбига етказиш учун идеологиянинг ҳамда ташкилий-оммавий ишларнинг барча воситаларидан кенг фойдаланишлари керак.

Мамлакатимиз тараққиёти, халқ фаровонлиги йўлида янада зўр бериб меҳнат қилайлик, янгидан-янги зафарлар қучайлик.

ҒЎЗА парваришида Зариф Мирзаев кундалик нормасини ошириб бажармоқда. Ишнинг сифатли бўлишига эришмоқда. Шунинг учун ҳам у меҳнат қилаётган далаларда ғўзалар яхши ривожланиб, текис шона га кирган ва олди ғўзалар гул кўрсатиб қолди. Суратларда: З. Мирзаев ва ғўза парвариши пайти.

Автор фотолари.

„ОҚ ОЛТИН" ИЖОДКОРЛАРИ

Чирчиқ дарёсининг чап қирғоғида уфққача туташиб кетган поёнсиз пахтазорлар, яшил боғлар, дов-дарахтга бурканган гўзал қишлоқ беихтиёр киши эътиборини тортади. Дарё бўйидаги ташландиқ, тошлоқ жойларни обод қилаётган, пахтадан юқори ҳосил етиштириб шон-шуҳрат топаётган ажойиб деҳқонлар, пахта усталари бор бу ерда. Улар йил сайин янги ташаббус кўрсатган ҳолда ғайрат билан меҳнат қилиб, эл эътиборини қозонмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг аҳил коллективи деҳқончиликни комплекс механизациялаш, ердан тўғри ҳамда унумли фойдаланиш, тупроқ унумдорлигини ошириш соҳасида йил сайин қатор ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Хўжаликка республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Ленин ордени кавалери Миразиз ака Рўзиматов раислик қилади. Колхоз деҳқонлари Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 50 йиллиги нишонланадиган бу қутлуғ йилда ҳам зиммаларига улкан мажбурият олишган. 1400 гектардан ортиқ майдонга чигит экиб, юқори ҳосил етиштиришни кўзлаб иш юритмоқдалар.

— Деҳқончиликда ишнинг меёри бўлмайди, — дейди Миразиз Рўзиматов, — баъзан об-ҳавонинг ўзгариши билан дала ишлари тиқилинч бўлиб қолса, баъзан иш камроқ бўлади. Бу йилги баҳор ўзгача келди. Барча майдонларга барака уруғи ташлангандан сўнг чигитлар унар-унмас, ёғингарчилик кўпайиб кетди. Уст-устига ёққан дўл, жала деҳқонларимизни ташвишга солиб қўйди. Натижада 400 гектардан ортиқ майдонга қайта чигит ташланди. Минг гектардан ортиқ майдонда қатқалоқни йўқотиш учун астойдил курашдик. Табиат деҳқонни доғда қолдиролмади. Миришкорлар бамаслаҳат иш юритдилар. Техникадан, ишчи кучидан, имкониятдан самарали фойдаландилар. Натижада ёш ниҳолларнинг гуркираб ўсишига эришилди.

Карта бошида эгатларга сув тараётган Маҳкам Бегалиевни «Колхоздаги 130 та сувчи бирлашган бригаданинг тажрибали, моҳир кишиларидан бири шу», деб таништирди колхоз партия ташкилотининг секретари Мирвали Пўлатов. У билан бир сафда ишлаётган Маматали Раманов, Холмирза Хасанов каби сувчилар ҳам сув танқислиги сезилаётган шу кунларда ҳам сувдан тежаб-тергаб фойдаланмоқдалар. Айниқса, хўжаликдаги сув ресурсларидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Натижада барча майдонлардаги ғўзалар биринчи сувдан чиқарилди.

Колхоз пахта майдонларининг асосий қисмини тошлоқ, қумлоқ ерлар ташкил этади. Бу пайкаллардаги ғўзалар тез чанқайди. Ғўзаларни чанқатмаслик, эгат ораларида кўпроқ нам сақлаш деҳқонларнинг асосий эътиборида туради. Улар бамаслаҳат иш юритиб, эгат ораларида нам сақлашнинг янги йўлларини ишлаб чиқдилар. Нам сақлаш учун ғўза қатор ораларига ишлов берувчи агрегатнинг культиватор органлари олдинги қисмга, грейдер органлари эса кейинги қисмига жойлаштирилди. Натижада шундай бўлдики, эгат олинмай бир текис юмшатилган қатор ораларида нам узоқ сақлаб қолинди. Сув танқислиги яққол сезилаётган шу кунларда деҳқонларнинг ана шу катта тажриба ва маҳоратларини ишга солиб, меҳнат қилаётганликлари барчани қувонтирмоқда.

— Шу кунгача барча майдонлардаги ғўзалар тўрт марта культивациядан чиқарилди, — дейди колхоз раиси, — бир гектар ерга сувдан олдин 200—250 килограммдан селитра, бир ярим-икки тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Маҳаллий ўғитнинг асосий қисми қатор ораларига шарбат қилиб оқизилди.

Пахтазорларда ҳосил учун кураш кун сайин қизғин тус олмоқда. Беш йилликнинг белгиловчи йилида зиммаларига улкан мажбурият олиб меҳнат қилаётган деҳқонлар бутун куч ва имкониятларини дала ишларини намунали ва уюшқоқлик билан ташкил этишга сафарбар қилмоқдалар. Ҳозир колхоз далаларида 46 та чопиқ трактори ишлаяпти. Ниҳолларни бегона ўтга олдирмаслик, уларни бақувват, серҳосил қилиб ўстириш тадбирлари кўрилмоқда.

Абдуҳамид Мираҳмедов бошлиқ бригада ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Бу йил 124 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилишган. Аҳил коллектив дала ишларини юқори агротехника қоидалари асосида ташкил этмоқда. Ҳозир барча майдонлардаги ғўзалар бир текис шоналаб, гулга кириш арафасида турибди. Камолиддин Хатамов, Мансур Бейсенов бошлиқ бригада деҳқонлари ҳам юқори ҳосилни кўзлаб иш юритмоқдалар.

Ҳосил тақдирини сувчи ва механизатор ҳал қилади. Механизаторлар ғўза қатор ораларига юқори сифатли ишлов беришга бел боғлашган. Ленин орденли Нурмуҳаммад Холжонов, Акром Бегалиев, Эртол Турсунбоев, Муҳаммаджон Порсиев, Мамат Исроилов каби механизаторлар бутун куч-ғайратини ғўза қатор ораларига сифатли ишлов беришга сафарбар этмоқдалар.

— Суғоришни группа усулида ташкил этганмиз, — дейди илғор бригада бошлиғи Рўзибой Холматов. — Ҳар бир картада 8-10 киши бир вақтда суғоришга киришади. Натижада соғоришда иш унуми юқори бўлиши билан бирга сифатига ҳам алоҳида эътибор берилади. Бу йил ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни камида беш центнердан оширишга сўз берганмиз. Пахтакорларимиз ана шу катта ният билан астойдил ишламоқдалар.

Бу йил ҳар гектар ердан 28 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил кўтариш, давлатга камида 5000 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилган колхоз аъзолари далаларда катта меҳнат кўтаринкилиги ва ташаббускорлик билан ишламоқдалар. Улар ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланмоқдалар, дала ишларини пухта ташкил этмоқдалар. Юбилей йилида пахтадан улкан хирмон уюш нияти қалбларда жўш уриб, уларни меҳнат ва жасоратга чорламоқда.

Н. ТЎРАЕВ.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

Кеча бу ерда БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков ва БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров бошчилигида Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII сессиясида қатнашаётган Болгария делегациясининг аъзолари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигида Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII сессиясида иштирок этаётган совет делегацияси билан учрашдилар.

Т. Живков ва А. Н. Косигин ўртоқлар ўз партиялари ва мамлакатлари ҳал этаётган вазифалар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Болгария-Совет қардошларча ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва чуқурлаштиришга доир баъзи масалалар кўриб чиқилди.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

НАВБАТДАГИ МАШҒУЛОТ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги республика лекторийсида — Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган «Биз ленинчи — интернационалистлармиз» деган мавзуда навбатдаги машғулот бўлди.

Фалсафа фанлари доктори, профессор, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм ленинизм институтининг катта илмий ходими И. Ф. Аношкин «Интернационалистик тарбия — ҳозирги босқичдаги асосий идеология вазифаларидан бири» деган мавзуда лекция ўқиди.

Э. ХОНЕККЕРНИНГ МОСКВАДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан шу йил 17—18 июнда қисқа муддатли дўстона визит билан Москвада бўлди. Визит чоғида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер учрашдилар ва суҳбатлашдилар.

Учрашув ва суҳбат дўстона, самимий вазиятда ва муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар самимий ва қардошлик руҳида эканлигини зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Улар КПСС билан ГБСП ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш ва кучайтиришнинг муҳим масалаларини қараб чиқдилар. СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча алоқаларнинг самарадорлигини ошириш, бу алоқаларни янада кенгайтириш имкониятларини муҳокама қилдилар. Томонлар партия, давлат, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикасининг бир-бирига янада яқинлашуви СССР билан ГДР ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришнинг энг асосий йўналиши эканлигини таъкидлаб ўтдилар. Томонлар ҳар иккала давлат халқларининг манфаатлари, тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлидаги мана шу олий мақсадга эришиш учун тинмай куч-ғайрат сарфлайдилар.

Шу муносабат билан СССР билан ГДР ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилди. Бу йил ҳар иккала мамлакатда мазкур шартноманинг ўн йиллиги нишонланади. КПСС билан ГБСП раҳбарлари СССР билан ГДР ўртасида шартномалар асосидаги муносабатларни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш га доир масалаларни қараб чиқдилар.

Социалистик иқтисодий интеграция программасига, жумладан, ҳар иккала мамлакат халқ хўжалигининг етакчи соҳаларида кооперациялаш ва ихтисослашни кенгайтириш вазифаларига мувофиқ равишда экономика соҳасидаги ҳамкорлик истиқболларига катта эътибор берадилар.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг апрель ойидаги кенгашида ишлаб чиқилган шартномаларни амалга ошириш нуқтаи назаридан муҳим халқаро проблемалар тўғрисида фикрлашиб олинди. Томонлар Европада кескинликни юмшатиш жараёни тинмай ривожланаётганлигини қайд қилдилар. Шу муносабат билан ГФР ва Франциянинг яқинда тузилган янги ҳукуматлари социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш, уларнинг мамлакатлари кейинги йилларда амалга ошириб келган ташқи сиёсат йўлининг давомийлигини сақлаб қолиш ниятида эканликларини билдирганликлари мамнуният билан уқтириб ўтилди.

КПСС билан ГБСП раҳбарлари Совет Иттифоқи билан ГДР Европада сиёсий иқлимни яхшилаш, ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатлар ўртасида яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилиб келганликлари ва бундан кейин ҳам қилаверишларини таъкидлаб ўтдилар.

Э. Хонеккер ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартномага мувофиқ, тинч-тотув яшаш принциплари ва ҳамма томонидан қабул қилинган халқаро нормаларига мувофиқ ГДРнинг ГФР билан муносабатларни нормаллаштириш мақсадида амалга ошираётган тадбирлари тўғрисида ахборот берди.

Совет томони суверен социалистик давлат бўлмиш ГДР ҳозирги Европа ривожининг муҳим актуал масалаларини ҳал қилишга катта ва ижобий ҳисса қўшганлиги ва ҳисса қўшиб келаётганлигини таъкидлади. ГДРнинг олиб бораётган конструктив тинчликсеварлик сиёсатини бутун дунё эътироф этмоқда ва ҳурмат қилмоқда.

Э. Хонеккер КПСС раҳбарлигида XXIV съезднинг тарихий қарорларини собитқадамлик билан амалга ошириш борасида совет халқи ғоят катта натижаларга эришганлигига юксак баҳо берди. У айтдики, ГБСП ва ГДР халқи КПСС Марказий Комитетининг, Совет ҳукуматининг ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳормай-толмай қилаётган ишларини баланд руҳ ва миннатдорчилик билан қабул қилмоқда. Бу эса социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлашда, мустаҳкам тинчликни таъминлаш, кескинликни юмшатиш ҳамда халқлар ва давлатлар ўртасида ҳамкорлик қилиш манфаатларини кўзлаб, халқаро муносабатларда туб бурилишни амалга оширишда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Томонлар халқаро масалаларни қараб чиқиш чоғида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш ишига алоҳида эътибор бердилар. Улар Женевада кенгашнинг иккинчи босқичини муваффақиятли тугаллаш ва яқин орада унинг учинчи, якунловчи босқичини юксак даражада ўтказиш учун барча зарур объектив шарт-шароитлар мавжуддир, деган фикрни якдиллик билан билдирдилар. Бу эса Европадаги барча давлатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушган, қитъани ривожлантиришда янги уфқлар очган бўлар эди.

Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни камайтириш тўғрисида Венада олиб борилаётган музокаралар муҳим эканлиги ҳам таъкидланди. КПСС билан ГБСП раҳбарлари барча иштирокчи томонларнинг холис нияти мавжуд бўлган тақдирда шу музокаралар давомида Европадаги сиёсий кескинликни юмшатишни ҳарбий кескинликни юмшатиш билан қўшиб олиб борадиган фойдали қарорлар ишлаб чиқилиши мумкин, деб ишонч билдирдилар.

Э. Хонеккер учрашув ва суҳбат чоғида республика тузилган куннинг 25 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик муносабати билан Германия Демократик Республикасида вужудга келган баланд сиёсий руҳ ва меҳнат ғайрати ҳақида гапирди. ГБСП Марказий Комитети, ГДР давлат кенгаши ва Ҳукумати номидан у совет делегациясини ва шахсан Л. И. Брежневни шу шонли юбилей байрамида қатнашишга таклиф этди.

Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтдики, ГДРнинг 25 йиллиги социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг, бутун дунёдаги прогрессив кучларнинг умумий байрамидир. Бу юбилей Совет Иттифоқида кенг ва муносиб равишда нишонланади.

Суҳбатларда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, ГБСП Марказий Комитети аъзоси, ГБСП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири П. Марковский қатнашдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ГБСП Марказий Комитети биринчи секретари Э. Хонеккер шарафига зиёфат берди.

* * *

18 июнда Э. Хонеккер ватанига жўнаб кетди.

Л. И. Брежнев, А. А. Громико, И. В. Капитонов ўртоқлар, СССР Министрлар Советн раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети аъзолари П. А. Абрасимов, Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаров, КПСС Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари ГДР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган аэродромда Э. Хонеккерни узатиб қолдилар.

Узатиб қолувчилар орасида ГДРнинг СССРдаги элчиси Г. Отт бор эди.

СССРнинг ГДРдаги элчиси М. Т. Ефремов шу самолётда Берлинга жўнаб кетди.

(ТАСС).

МАРКСИЗМНИНГ БЕБАҲО МЕРОСИ

(В. И. ЛЕНИН «ХАЛҚ ДЎСТЛАРИ» НИМА ВА УЛАР СОЦИАЛ - ДЕМОКРАТЛАРГА ҚАРШИ ҚАНДАЙ КУРАШАДИЛАР?» АСАРИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Ўтган асрнинг 60—70 йилларида Россияда ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маданий тараққиётнинг юксалиб бориши жараёнида народниклар ҳаракати вужудга келди. Бу ҳаракатнинг идеологлари П. Л. Лавров, П. Н. Ткачев, М. А. Бакунин ва бошқалар эди. Улар тарихда революцион народниклар, деб номланади. Улар деҳқонларни асосий революцион куч деб, қишлоқларда жуда кўплаб тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориб, деҳқонларни туғма революционер, деб билар ва деҳқонлар орқали социалистик революцияни амалга оширмоқчи бўлар эдилар. Пролетариатнинг революцион синф эканлиги, унинг ролига тушунмас эдилар.

Народниклар 70 йиллардаги қишлоққа юришлари муваффақиятсизликка учрай бошлаганидан кейин, деҳқонларни революцион кўтарилишидан умидларини узиб, подшо ва унинг амалдорлигига қарши якка террор ташкил қилишдан иборат хато ва зарарли кураш тактикасига ўтдилар. 1881 йил 1 март куни подшо Александр IIни народниклар ўлдирганларида ҳам деҳқонлар революцияга кўтарилмади. Желябов, Перовская, Михайлов, Кабальчич подшони ўлдирганликлари учун қатл қилиндилар. Шу тарзда революцион народниклар ўз умрини ўтаб бўлдилар.

Халқ оммасидан ажралган ва революцион назариядан четда қолган бу ҳаракат 70 йиллардаги революцион народникликдан 90 йиллардаги либерал народникларгача узоқ бўлган йўлни босиб ўтди. Либерал народниклар ўз ўтмишдошларининг хато қарашларини янада чуқурлаштириб юбордилар, Улар ўзларининг иқтисодий ва сиёсий программаларида Россияни революцион асосда эмас, балки вужудга келган қарама-қаршиликларни оппортунистларгача келиштириш, ҳукумат томонидан баъзи майда реформалар ўтказиш керак, дер эдилар. Либерал народникларнинг ҳамма лойиҳалари деярли амалда бажарилган бўлсада, Россияда капитализмнинг ҳалокатига эмас, балки унинг мустаҳкамланишига олиб келди. Энг асосийси, либерал народниклар меҳнаткашларни, аввало пролетариат синфини синфий курашдан, мамлакатни революцион ўзгартиришдан чалғитиб, ўзлари ҳам революцион курашдан воз кечдилар. Россиядаги ишчилар ҳаракатида тўсиқ бўлиб қолдилар. Бу вазият либерал народникларни ғоявий тор-мор келтиришни рус марксистлари олдига бош вазифа қилиб қўйди.

Аммо народникларнинг ғоялари билан очиқдан-очиқ курашиш қийин эди. Чор цензураси ҳар бир революцион сўзни қаттиқ кузатар эди. Лекин бундай вақтда либерал народниклар ҳеч қандай тўсиқларсиз ўзлари кўпдан-кўп китоб ва журналларини нашр этдириб, марксистларнинг революцион программа, тактика ва ғояларига турли туҳматлар уюштирдилар.

Улар ўзларининг легал суратда чиқиб турган «Русское богатство» деган журналида, айниқса марксизмга қарши очиқдан-очиқ чиқиш қилиб турдилар.

Рус марксистлари «Русское богатство» редакциясига уларнинг эълон қилаётган мақолалари хусусида турли раддиялар юборсаларда, бу хатлар эълон қилинмади. Жумладан машҳур марксист, революционер Н. Е. Федосеев хатининг тақдири ҳам шундай бўлди.

Рус марксистлари бундай ҳолатни тузатиш учун аниқ йўл топишлари керак эди. Бу йўлни В. И. Ленин топди. Бундан 80 йил муқаддам 1894 йилнинг баҳорида, у «Халқ дўстлари» нима ва улар социал демократларга қарши қандай курашадилар?» («Русское богатство»нинг марксистларга қарши ёзган мақолаларига жавоб) деган машҳур асарини ёзди. Асар нолегал ҳолда алоҳида бўлим-бўлим қилиб нашр этилди. Бу асар тез орада Россиянинг бошқа ерларида ҳам қайта-қайта нашр этилди, қўлда ва машинкада нусхалари кўпайтирилди. Натижада кўп ўтмасдан асар, Петербург, Москва, Вильнюс, Киев, Чернигов, Полтава, Владимир, Пенза, Ростов-Дон, Тифлис, Томск ва бошқа шаҳарларга ҳам тарқалди.

Владимир Ильич бу асарида марксистик таълимотни янада юқори чўққига кўтарди, марксистик фалсафани ижодий ривожлантирди ва уни либерал народникларнинг турли антимарксистик қарашларидан ҳимоя қилди. Народникларнинг тарихни шахслар, йўлбошчилар, подшолар яратади деган субъектив идеалистик фикрларини ҳам фош этиб, халқ оммаси тарихнинг яратувчисидир, деган марксистик таълимотни асослаб берди.

В. И. Ленин бу китобида назария билан тажрибанинг бирлиги фавқулодда муҳим масала эканлигига тўхталади. Ўқимоқ, пропаганда қилмоқ, уюштирмоқ керак. Владимир Ильич рус марксистларининг вазифасини қисқача ана шундай аниқ ва равшан баён этади. У назарий иш билан амалий иш чамбарчас боғланган бўлиши лозим, назария тажрибага хизмат қилиши, ҳаёт ўртага қўйган талабларга жавоб бериши ва амалий тажриба маълумотлари асосида текширилиб туриши кераклигига ўз асарида тўхталган эди.

Доҳий рус марксистларидан биринчи бўлиб, рус ишчилари синфи жамиятнинг илғор, революцион раҳбар кучи, чоризм ва капитализмга қарши барча меҳнатчи ва эксплуатация қилинувчи халқни озод қилиш учун, ғолибона социалистик революция учун кураш олиб борувчи куч эканлигини, рус ишчилар синфининг ана шу тарихий ролини назарий жиҳатдан далиллар билан исботлаб берди. Чоризмни, помешчикларни, буржуазияни ағдариб ташлаш ва коммунистик жамият қуришда ҳал қилувчи куч ва асосий шарт бўлган ишчилар билан деҳқонларнинг революцион иттифоқи ғоясини биринчи марта илгари сурди.

В. И. Ленин рус марксистларининг биринчи вазифаси тарқоқ ҳолда бўлган марксистик тўгараклардан бир бутун социалистик ишчи партиясини тузишдан иборат деб кўрсатди. Марксистлар ишчиларнинг тарқоқ ҳолдаги исёнлари ва стачкаларини пролетариатнинг онгли синфий курашига айлантирадиган мустаҳкам ташкилотни вужудга келтирганларида «ана шунда барча демократик элементларга бош бўлиб кўтарилиб чиққан рус ишчиси абсолютизмни ағдариб ташлайди ва рус пролетариатини (барча мамлакатларнинг пролетариати билан ёнма-ён туриб) ошкора сиёсий курашнинг тўғри йўлидан ғолибона коммунистик революцияга олиб боради» деб башорат қилди.

Рус марксистларининг биринчи манифести бўлган бу китобнинг пайдо бўлиши барча марксистларнинг ҳаётига катта таъсир қилди. Партия ва ҳукуматимизнинг атоқли арбобларидан бири М. И. Калинин «бу китоб подпольеда жуда катта муваффақият қозонди ва ёшлар ўртасида, айниқса студентлар ўртасида жуда кенг тарқалди. Бу китоб узоқ вақт подполье пропагандасига жанговар восита бўлиб хизмат қилди» деган эди.

Коммунистик партиянинг кекса арбобларидан С. И. Мицкевич «бу китоб босилиб чиққандан кейин Владимир Ильич марксистлар орасида янада кўпроқ машҳур бўлиб, танилган атоқли киши бўлиб қолди. Ёш рус марксистик оқими Лениннинг ғоят зўр сиёсий ва назарий куч соҳиби эканлигини тушунди» деб ёзди.

Шундай қилиб, доҳийнинг бу гениал асари 90 йиллардаги майда буржуа реакцион оқими либерал народникларни ғоявий тор-мор қилди. Россияда марксизмнинг кенг ёйилишига, пролетариатнинг илғор отряди — марксистик партиянинг тузилишига йўл очди. Халқнинг ҳақиқий дўстлари народниклар эмас, балки марксистлар эканлигини илмий асослаб берди.

Доҳийнинг «Халқ дўстлари» нима ва улар социал-демократларга қарши қандай курашадилар?» асарининг ёзилганлигига 80 йил тўлди. Совет ҳокимияти йилларида жаҳондаги халқларнинг 30 дан ошиқроқ тилларида 105 мартадан кўпроқ жуда кўп нусхада босмадан чиқди. Ҳозирги вақтда ҳам коммунистик ва ишчи партияларнинг ревизионизм, реформизм, догматизм ва сектантчиликка қарши курашида ғоявий қурол бўлиб хизмат қилмоқда.

Х. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
СССР философлар жамиятининг аъзоси, Тошкент политехника институти философия кафедрасининг аспиранти.

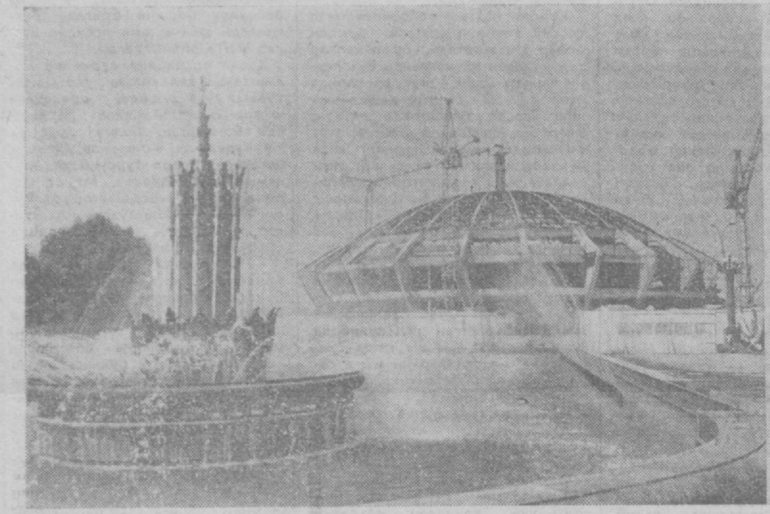

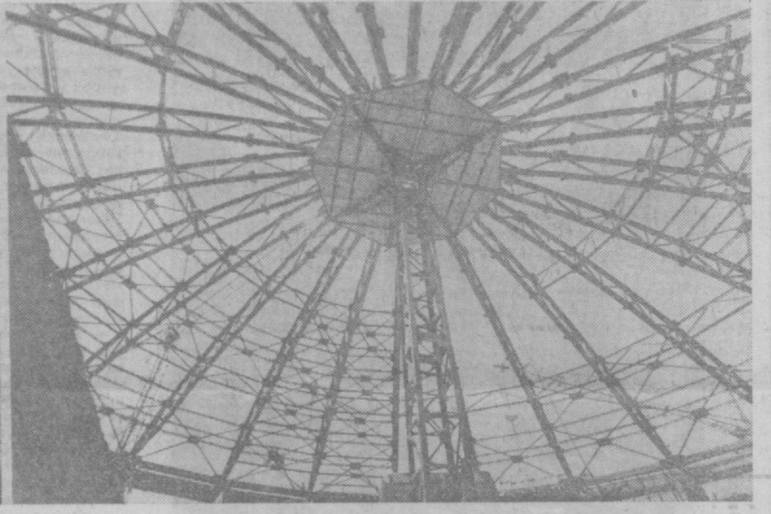

Янги Тошкент давлат цирки Совет Иттифоқидаги энг йирик иншоотлардан бири бўлиб, у ўз бағрига бирйўла 3000 томошабинни сиғдириш имкониятига эга. Ҳозирги кунларда цирк қурилишининг сўнгги ишлари амалга оширилмоқда. Суратда: Тошкент цирки гумбазининг металл конструкциялари монтаж қилинмоқда. (чапда). Ўнгдаги суратда: бинонинг ички кўриниши.
И. Глауберзон фотолари.

ИМКОНИЯТЛАРНИ ТЎЛА ИШГА СОЛАЙЛИК

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

Областимиз саноат корхоналарининг коллективлари бу йил зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш, давлат планларини барча соҳалар бўйича барвақт адо этилишига эришиш учун зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Бирлашма ва комбинатларда, завод ва фабрикаларда, конлар ва фирмаларда социалистик мусобақа тобора авж олдирилипти. Барча касбдаги саноат ходимлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик олтин тўйини муносиб нишонлаш учун ҳиммат камарини маҳкам боғлаб ишлашяпти. Аксарият коллективларда меҳнат кўтаринкилиги авж олмоқда. Айниқса, КПСС Марказий Комитетининг СССРнинг барча сайловчиларига, гражданларига Мурожаати ишчи-хизматчиларни янги-янги зафарларга эришишга руҳлантириб юборди.

Бунинг натижасида областимиз саноати ходимлари ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини, маҳсулот тайёрлаш ҳажмини оширишда, меҳнат унумдорлигини кўтариш ва маҳсулот таннархини арзонлаштиришда дуруст ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Белгиловчи йилнинг ўтган ойларида фаолиятлар якуни бунинг ёрқин далили бўла олади.

Саноатчилар ўтган беш ойда анча самарали ишлашди. Социалистик мусобақани қизитиш, ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаштириш ва автоматлаштириш, прогрессив технология, илғор иш усулларини кенг жорий қилиш, меҳнатни илмий уюштириш ва бошқа шу каби ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш туфайли беш ойлик маҳсулот реализацияси плани 103,1 процент қилиб адо этилди (Тошкент шаҳри ҳисобга кирмайди). Топшириқдагига қўшимча реализация қилинган маҳсулот миқдори деярли 23 миллион сўмликни ташкил этди. Реализация ҳажми ортишида эришилган ютуқлар янада салмоқлидир. У ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 111,1 процентни ташкил этди, маҳсулот ишлаб чиқариш эса 8,8 процент ошди.

Саноат корхоналари коллективларининг куч-ғайрати, ижодий изланиши зиммага юклатилган вазифалар ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига сафарбар этилганлиги, уларнинг ташаббускорлиги оширилганлиги, новаторлар сафи тобора кенгаётганлиги туфайли маҳсулот реализация қилиш беш ойлик плани областимиздаги барча районлар ва шаҳарлар бўйича тўла ва ошириб адо этилди.

Маҳсулотни реализация қилиш планларини бажаришда Ангрен, Бекобод, Янгийўл шаҳарлари, Калинин, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ ва бошқа районларнинг саноатчилари юксак натижаларга эришмоқдалар. Улар ўтган беш ойда пландагига қўшимча кўп миқдорда турли-туман саноат маҳсулотлари ишлаб чиқардилар ва реализация қилдилар.

Кўпчилик муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш беш ойлик плани муваффақиятли адо этилди. Айниқса, кўмирчилар, металлурглар, кимёгарлар, қатор бинокорлик материаллари саноати корхоналари, энергетиклар самарали ишлашди. Улар мавжуд имкониятлар ва резервларни қидириб топиш ва ишга солиш, оғир операцияларни енгиллаштириш, мавжуд асбоб-ускуналар ва ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш туфайли пландагига қўшимча кўпгина миқдорда маҳсулот тайёрладилар.

Кўмир саноати корхоналари коллективларининг меҳнатда эришаётган муваффақиятлари мақтовга сазовордир. Улар йиллик социалистик мажбуриятларини бажариш арафасида туришибди. Ўтган беш ойдаёқ топшириқдагидан ташқари халқ хўжалиги ва меҳнаткашлар эҳтиёжлари учун 67,8 минг тонна кўмир етказиб берилди.

Бекобод металлургия заводининг азамат ишчи-хизматчилари қўлга киритаётган ютуқлар ҳам салмоқли бўлмоқда. Улар ҳозиргача пландагидан ташқари бир неча минг тоннадан пўлат ва прокат ишлаб чиқаришди. Энергетикларимиз қўшимча ҳосил қилган ҳаётбахш нур миқдори 82 миллион киловатт соатга яқин бўлди.

Бундан ташқари, областимиз саноатчилари белгиланганидан ташқари она-Ватанга 162 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари, 228 минг сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, 186 та культиватор, салкам 21 минг тонна минерал ўғитлар, 10 минг тоннага яқин цемент, кўплаб миқдорда турли-туман бинокорлик материаллари, жумладан, шифер, оҳак, линолиум, керамика плиталари, шунингдек, пахта ва каноп толаси ва бошқа маҳсулотлар етказиб бердилар.

Ўтган беш ойда қатор кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш соҳасида ҳам яхши кўрсаткичларга эришилди. Аҳоли эҳтиёжлари учун пландагидан ташқари 917 тонна гўшт, 446 тонна колбаса маҳсулотлари, 1,7 минг тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, 258 тонна ширинликлар, 590 тонна ўсимлик мойи, 236 тонна нон-булка маҳсулотлари ва бошқа товарлар ишлаб чиқарилди.

Ишлаб чиқаришнинг муҳим кўрсаткичларидан бири ҳисобланган меҳнат унумдорлиги бўйича план ҳам муваффақиятли бажарилмоқда. Область саноатида май ойида унумдорлик белгиланганига нисбатан 2,6 процент кўп бўлди. Йил бошидан буён ҳисоблаганимизда эса у 102,3 процентни ташкил этди.

Бекобод ва Орджоникидзе районларидан ташқари барча шаҳарлар ва районлар саноат корхоналари коллективлари меҳнат унумдорлигини ошириш планининг тўла ва зиёдаси билан бажарилишини таъминладилар. Умуман область бўйича маҳсулот тайёрлаш ортишининг 80,7 процентни меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди. Ангрен, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари, Оққўрғон, Бўка ва Пискент районларида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ортишига меҳнат унумдорлигини юксалтириш ҳисобига эришилди.

Область саноатида товар маҳсулоти таннархини камайтириш ҳисобига кўплаб давлат маблағи тежаб қолинмоқда. Шу йилнинг ўтган тўрт ойи давомида маҳсулот таннархи анча камайди. Натижада пландагидан ташқари 3 миллион 214 минг сўмлик жамғарма олинди. Бу соҳада Олмалиқ, Ангрен, Чирчиқ шаҳарлари, Ўрта Чирчиқ райони корхоналари коллективлари бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Олмалиқ саноатчилари маҳсулот таннархини камайтиришдан 826 минг сўм фойда олдилар, ангренликлар тежаб қолган маблағ миқдори 743 минг сўмни ташкил этди. Чирчиқ шаҳри бўйича эса салкам 500 минг сўмлик маблағ иқтисод қилинди. Ўртачирчиқликлар қўшимча 478 минг сўм даромад кўрдилар. Умуман, Оҳангарон, Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ районларидан ташқари барча шаҳарлар ва районларда товар маҳсулоти таннархини камайтириб, кўплаб давлат маблағи иқтисод қилинди.

Саноатчиларимиз ўтган беш ойдаги фаолиятида шундай ютуқлар қатори бир мунча камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Ҳали маҳсулот реализация қилиш давлат планларини бажармаётган, меҳнат унумдорлигини оширишни уддасидан чиқмаётган ва маҳсулот таннархининг ортиб кетишига йўл қўяётган коллективлар анчагина бор.

Олмалиқ шаҳар ва Оҳангарон район саноат корхоналари маҳсулот реализация қилиш май ойи планини бажармадилар. Шу сўнгги ойда реализация планини бажармаган корхоналар кескин кўпайиб кетди. Агар, апрель ойида фақатгина учта корхона планни бажармасдан, давлатга белгиланганидан 83 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берган бўлса, май ойида бундай корхоналар сони 14 тага етди, улар пландагига нисбатан 2,5 миллион сўмлик кам маҳсулот реализация қилдилар. Бундай корхоналар орасида Олмалиқ химия заводи, Чирчиқ трансформатор заводи, Эйвали бинокорлик материаллар комбинати, қатор темир-бетон конструкциялари ва деталлари корхоналари бор.

Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармаётган корхоналар ҳам анчагина бор. Ўтган беш ойда 36 корхона бу муҳим кўрсаткич юзасидан планни бажаришни уддасидан чиқмади. 23 корхона эса ҳар бир ишловчи ҳисобига маҳсулот тайёрлашни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайтириб юборди. Оқибатда бир неча миллион сўмлик маҳсулот кам тайёрланди. Қатор шаҳарлар ва районлар саноатида меҳнат унумдорлиги ва ўртача ойлик маошнинг ошиши ўртасидаги тафовут ҳам кўнгилдагидек бўлмаяпти.

Шунингдек, маҳсулот таннархини камайтиришда оқсаётган корхоналар ҳам йўқ эмас. Бунинг оқибатида область бўйича маҳсулот таннархи 1 миллион 741 минг сўмлик ошиб кетди. Айниқса, Янгийўл биохимия, Чирчиқ пахта тозалаш заводлари, Эйвали бинокорлик материаллари комбинати, Оҳангарон ун комбинати ва бошқа корхоналарда маҳсулот таннархининг ошиб кетишидан кўп миқдорда зарар кўрилди.

Областимиз саноатчилари ўтган беш ойдаги эришган ютуқларини мустаҳкамлаш ва содир бўлган камчиликларни бартараф этишга эришиш учун барча чора-тадбирларни кўришлари керак.

М. МИРҲАМИДОВ.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Янгийўл ун комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам кўтаринки руҳ билан меҳнат қилишяпти. Комбинат олти ойда 3 миллион 76 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга мажбурият олган эди. Фидокорлар бу мажбуриятни беш ойда ортиғи билан — 3 миллион 648 минг сўмга етказиб бажаришди. Пландан ташқари 572 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Комбинат коллективи республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун мусобақа байроғини янада баландроқ кўтармоқда. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача пландан ташқари 3500 тонна сифатли ун ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Корхонада Ю. Магометов ҳамда А. Борисенколар бошчилик қилаётган бригадалар илғорликни қўлдан беришмаяпти.

Т. ЮСУПОВ.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

КОММУНИСТЛАР АВАНГАРД

Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида партия ташкилотларида партия интизоми мустаҳкамланди, коммунистларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги ошди.

Янгийўл шаҳар партия комитети ҳам бу муҳим даврга жиддий тайёргарлик кўрди. Ҳар бир коммунист билан суҳбат ўтказилди. Уларнинг таклифлари ҳисобга олинди, партия ташкилотларининг ишлаб чиқаришдаги роли, коммунистлар билан ишлаш форма ва методлари кўрикдан ўтказилди.

Ҳозир шаҳар партия ташкилотларидаги коммунистлардан 900 киши оширилган социалистик мажбуриятлар олиб, муваффақият билан бажармоқда. 70 коммунист шахсий беш йиллик планини бажарди. 180 партия аъзоси эса 1975 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Колбаса-сут бирлашмаси, ёғ-мой комбинати, пахта тозалаш заводи, пойафзал фабрикаси ва бошқа корхоналарнинг партия ташкилотлари ишчи-хизматчилар ўртасида социалистик мусобақани оммавий йўлга қўйишда намунали иш олиб бормоқдалар.

Партия ташкилотлари КПСС сафига қабул қилинувчиларга нисбатан талабчанликни яна ҳам оширдилар. Партия сафлари асосан ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига ўсмоқда.

Янгийўл шаҳар партия комитетининг бўлиб ўтган учинчи пленумида «Партия ҳужжатларини алмаштиришнинг якунлари ва партиявий ишни янада такомиллаштириш тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Докладчи — шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Рибалко партия ҳужжатларини алмаштириш даврида шаҳар партия ташкилотлари жанговарлигининг ошганлиги, коллектив ўртасида ташкилий ва сиёсий иш олиб боришда катта тажриба тўпланганлигини таъкидлаб ўтди.

Докладчи ва музокарага чиққан коммунистлар партия ҳужжатларини алмаштириш ва уни ўтказишда тўпланган бой тажрибаларни, партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни янада такомиллаштиришда кенг қўлланиш лозимлигини уқтирдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

МУСОБАҚА КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙСИН

Янгийўл район партия комитети бюроси мажлисида меҳнат коллективларида социалистик мусобақани тўғри ташкил этиш масаласи кўриб чиқилди. Социалистик мусобақани тўғри йўлга қўйиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстиришда муҳим роль ўйнайди.

Райком бюросида таъкидлаб ўтилганидек, касаба союз ташкилотлари меҳнат коллективларининг социалистик мусобақани ташкил этишга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Корхоналарда, колхоз ва совхозларда, ташкилотларда меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳисси кучаймоқда. Коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олиш учун социалистик мусобақа кун сайин қулоч ёймоқда. 52 колхозчига ўтган йилнинг ўзида «Хизмат кўрсатган колхозчи» унвони берилди. Ҳозирда неча юзлаб ишлаб чиқариш илғорлари бу юксак ном учун курашмоқдалар. Айниқса, Н. Ниёзов номли, «Коммунизм», «Ленинизм» колхозлари, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси, Янгийўл ремонт заводи касаба союз ташкилотлари бу ҳаракатни кенг ёйишда ташкилотчилик намуналарини кўрсатмоқдалар. Бюрода социалистик мусобақани тўғри йўлга қўйган қатор бошланғич касаба союз ташкилотлари тажрибалари ижобий баҳоланди. Шу билан бирга бу борада камчиликларга йўл қўяётган, социалистик мусобақанинг оммавийлигини таъминлай олмаётган касаба союз ташкилотлари танқид қилинди. Жумладан, Калинин номли колхоз, Свердлов номли совхоз касаба союз ташкилотлари олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги билан етарли қизиқмайдилар. Эришилган муваффақиятлар, илғор усуллар пропаганда қилинмайди. Бошлангич касаба союз ташкилотлари мусобақага раҳбарликни тубдан яхшилашлари керак.

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

Областимиз пахтакорлари бу йил 420 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашмоқдалар. Далаларда ғўза парвариши ишлари қизғин бормоқда. Бошқа касб эгалари ҳам юбилей йилида баракали хирмон кўтариш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Яқинда Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози шифохонаси шифокорлари райондаги барча мутахассисларга қарата мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда улкан пахта хирмони учун дала меҳнаткашларига қўлларидан келган барча хизматларини аямасликлари билдирилган. Улар ишдан бўш пайтларида далага чиқиб, 130 гектар майдондаги ғўза ниҳолларини парваришлаб, барча агротехника ишларини намунали бажаришда актив қатнашишга аҳд қилишган.

Оққўрғон район партия комитети «Оққўрғон» совхози шифохонаси коллективининг райондаги барча мутахассисларга қарата қабул қилган ватанпарварлик мурожаатини қизғин маъқуллади. Райондаги барча корхона, ташкилот ва муассасаларнинг бошланғич партия ташкилотларига «Оққўрғон» совхози шифохонаси аҳлининг мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш тавсия этилди.

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ — ПАРТИЯНИНГ АСОСИ

Пойтахтимиздаги Ленин райони коммунистлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планларини муддатидан аввал бажаришда ғайрат-ташаббус билан меҳнат қилмоқдалар. Коммунистлар социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Беш йилликни муддатидан илгари бажараётган коммунистларнинг сони кундан-кунга ошиб бормоқда.

Яқинда район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг фаолиятини янада яхшилаш тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда район партия комитетининг иккинчи секретари М. М. Қаҳҳоров доклад қилди. Нотиқ цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг ишларини янада яхшилаш, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини ошириш лозимлигини уқтирди.

Доклад юзасидан музокарага чиққан «Средазтрансстрой» тресги партия комитетининг секретари А. Р. Эйнатян, «Қизил тонг» фирмаси цех партия ташкилотининг секретари М. Файзиева, граждан авиацияси заводининг директори Е. Н. Китов, Октябрь Революцияси номли завод цех партия ташкилотининг секретари Н. М. Железнов ва бошқа ўртоқлар цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг коммунистлар активлигини оширишдаги иш тажрибаларидан гапирдилар.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ЧЕВАРЛАР АҲДИ

Чирчиқ тикувчилик фабрикасида ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин ортиб, маҳсулот сифати яхшиланиб бормоқда. Чирчиқлик чеварлар ҳозирги кунларда Тошкентдаги 3-тикувчилик фабрикасининг коллективи билан ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаяпти. Цехлар, участкалар ва бригадалар ўртасида ташкил қилинган ўзаро социалистик мусобақа яхши самаралар бераётир. Бунда айниқса 1-бичув ва 2-тикув цехларининг ютуқлари бошқаларга нисбатан анча салмоқли.

Бичув цехида кўпгина диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Цехда саноат эстетикаси юксак даражага кўтарилди, машиналар орасидаги йўлкалар кенгайтирилди, маҳсулот жойланадиган токчалар ихчамлаштирилди. Буларнинг натижасида меҳнат унумдорлиги анча ортди. Пешқадам коллектив беш ойлик планни муддатидан тўрт кун олдин адо этган эди. Ҳозир улар ярим йиллик планни ҳам 25 июнга қадар бажариш учун ҳаракат қилишмоқда. Зуҳра Ризаева, Муҳаббат Толипова, Мастура Мадумарова каби ёш чеварлар кунлик нормаларини 130—140 процентга етказиб бажаришаётир.

Тикув цехининг коллективи ҳам мусобақадошлардан қолишмаяпти. Т. Толипова, Н. Султонова, Т. Поспелова, Л. Мартин каби тикувчилар фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришяпти. Ўн саккиз йилдан буён шу цехда меҳнат қилаётган Лиза Мартин ҳозирги кунларда 1978 йил ҳисобига ишламоқда. Унинг ўттизга яқин шогирди бор.

Т. ЎРУНОВ.

ЖАСОРАТ РАМЗИ

Муҳиддин ота Мамажонов даладан хурсанд қайтди. Пахтазорларни айланиб, кўнгли тоғдай кўтарилди: чигит экиш муваффақиятли тугалланди! Баъзи майдонларда ниҳоллар кўзга ташланиб қолибди. Агар об-ҳаво яхши бўлса, эрта-индин культивация бошлаб юборилади.

Қош қорайгач салқин шамол этни жунжита бошлади. Муҳиддин ота осмонга қаради: бирорта ҳам юлдуз кўринмайди, ҳавонинг қовоғи солиқ.

— Баҳор ҳавоси шунақа, дарров айнийди, — кўнглидан ўтказди отахон,—ҳечкиси йўқ, шамол бўлаяпти, булутни ҳайдайди...

Ярим тунда момақалдироқнинг гумбурлашидан сесканиб уйғонди. Кетма-кет чақмоқ чақди.

Отахон тўнини елкасига ташлаб, эшикка чиққанда сел бошланган эди. Деҳқон учун кутилмаган офат! Ёмғир тўхтовсиз ёғиб, бир зумда ҳовлидаги ариқ сувга тўлди.

Муҳиддин отанинг афти-ангорини кўрган киши, ачинарди. Эл-юрт эртаю кеч тер тўкди, чигитни сифатли қилиб экди. Афсуски, бундай ёмғирдан кейин, уни ундириб олишнинг ўзи бўлмайди.

— Отни эгарла, — деди ота ёнида турган ўғлига қараб, — далага чиқиш керак.

Отга қамчи босди. Ота бетоблигини ҳам унутган эди. Далага йўл оларкан, бирор маслаҳат билан ёрдам бериш мумкинлигини ўйларди: «Ҳозиргилар ўқимишли, менинг маслаҳатимга унча муҳтож ҳам эмаслар, ҳеч бўлмаса, далда бериб, кўнгилни кўтарарман».

Ота тонгни далада кутиб олди. Ёмғир кўп ёққан эди, қайтадан чигит экишга тўғри келди. Аммо, Муҳиддин ота иш бошида бўлолмади: иситмаси чиқиб ётиб қолди.

Иккинчи куни ҳамқишлоқлари унинг уйига кириб келишди. Меҳмонлар колхознинг жамоатчи раиси — ота билан анча гаплашиб ўтиришди. Коллектив селдан қаттиқ зарар кўрган ҳамма майдонларга иккинчи марта чигит экиб бўлганлигини айтиб отахоннинг кўнглини кўтардилар...

Қарийб етмиш йил муқаддам Марғилон яқинидаги Сармазор қишлоғида яшовчи камбағал деҳқон оиласида фарзанд туғилиб, яхши ният билан Муҳиддин деб исм қўйишди.

Оила энди қаддини ростлаётганда мусибат келди. Муҳиддин олти укаси билан отадан ажралди. Катта оилани тебратиш Муҳиддиннинг зиммасига тушди.

1925 йили Сармазорда ширкат тузилди. У ҳам ширкатдан қарзга пул олиб, пахта экди. 1929 йил март ойида коллективга бирлашиб ишлаш учун колхозга кирди. Ўша вақтларда ҳар гектар пахтазордан тўрт-беш центнердан ҳосил олинарди. 1931 йили етти центнердан ҳосил кўтарилди.

Колхозлар тузила бошланди. Партия ва ҳукуматимиз йўлланмаси билан Фарғона водийсидан минглаб деҳқон оилалари Тошкент областининг қўриқ ерларига кўчиб келишди. Шу жумладан, бир ярим минг хўжалик Ўрта Чирчиқ районига кўчиб келди.

ЎзССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

Уларнинг орасида Муҳиддин Мамажонов ҳам бор эди. Ҳозирги Терешкова номли, собиқ «Қизил болға» колхозига у аъзо бўлиб кирди. Артель аста кенгая бошлади, янги ерлар очилди, тўқайзор ва қамишзорлар ўзлаштирилди. Бу ишларда Муҳиддин Мамажонов ташкилотчи бўлди.

Партия ва ҳукуматимиз пахтачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берди. Катта Фарғона канали қурилиши каби Тошкент канали ҳам умумхалқ ҳашари, деб эълон қилинди. Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсуповлар канал қурилиш қандай бораётганлигидан доимо воқиф бўлиб турдилар. 40 минг киши об-ҳаёт келтириш ишида жонбозлик кўрсатди. Бу пайтда Муҳиддин Мамажонов Свердлов номли колхозда раис муовини эди.

Тошкент канали муддатидан олдин қурилиб, ишга туширилди. Экинзорларни сув билан таъминлаш анча яхшиланди.

Шу йили бир миллион тонналик ўзбек пахтаси учун кураш бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ташаббусни маъқуллади. Меҳнат қилиб элда ҳурмат топган, фаровон ҳаёт кечираётган республика пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқишди.

Уруш бошланиб Муҳиддин ака ҳам фронтга жўнади. Биринчи Белоруссия фронтида Смоленск, Минск, Орша ва бошқа шаҳарларни озод қилиш учун бўлган шиддатли жангларда мардлик кўрсатди.

1944 йил Ўрта Чирчиқ район партия комитетига етмишинчи ўқчи дивизия командиридан хат келди. Унда оддий жангчи Муҳиддин Мамажонов қаҳрамонлиги ҳақида ёзилган эди. Ана шундай матонатли, ўз юртини жондан ортиқ севувчи инсонни тарбия қилган район меҳнаткашларига қўмондонлик миннатдорчилик изҳор этганди.

Каунас шаҳри учун шиддатли жанглар давом этмоқда. Неман дарёсидан ўтишга фашистлар тиш-тирноғи билан қаршилик кўрсатарди. Кучли артиллерия ўтига дош беролмай ,душман орқага чекинишга мажбур бўлди. Дарёдан ўтиб Муҳиддин Мамажонов биринчилар қаторида шаҳарга кириб борди. Афсуски, Каунасни газандалардан бутунлай озод этишда у иштирок эта олмади. Оғир яраланиб госпиталга жўнатилди. Шифокорлар унинг ҳаётини сақлаб қолиш учун қўлдан келган ҳамма чораларни кўришди.

У жангу-жадалдан қайтиб келгач, қишлоқ Советида ишлади, 1945 йили Свердлов номли колхозга раис қилиб тайинланди.

Оғир давр эди. Техника етишмасди. Ишчи кучи кам. Колхоз аҳли Муҳиддин Мамажонов бошчилигида мўл ҳосил учун, тўкинчилик учун курашди. Йилдан-йилга ҳосилдорлик ошиб борди. Хўжалик тезда районнинг илғор коллективларидан бирига айланаборди.

Ўтган йили колхоз пахтакорлари ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олдилар. Бу йилги режалари ундан ҳам юксак. Шу кунларда далаларда иш қизғин давом этмоқда. Иккинчи культивация тугай деб қолди. Бу ишларнинг ҳаммасида колхоз ветеранининг муносиб ҳиссаси бор.

Муҳиддин ота Мамажоновнинг кўксини безаб турган Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, қўша-қўша медаллар унинг фидокорона меҳнатлари, фронтда кўрсатган жасоратлари рамзидир. Биз бугун колхоз тузумининг ветерани шахсий пенсионер Муҳиддин Мамажонов ҳаёт дафтарининг айрим саҳифаларини варақладик, холос.

Ота ўтган умридан рози. Чунки, эл учун, юрт учун қўлидан келганча хизмат қилди. Ҳозир ҳам у сафда. Муҳиддин Мамажоновни излаб Ўртасаройга бориб қолсангиз, албатта пахтазордан топасиз.

Х. ТЎРАЕВ.

ДЕКАНЛАР АНЖУМАНИ

18 июнда Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида мамлакатимиздаги олий ўқув юртлари агрономия факультетлари деканларининг семинари иш бошлади. Семинарни СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, шу министрликнинг олий ва ўрта қишлоқ хўжалик таълими Бош бошқармаси ва Тошкент қишлоқ хўжалиги институти уюштирди. Семинарга мамлакатимиздаги 56 та олий ўқув юртининг вакиллари келишди.

Семинар қатнашчилари олий қишлоқ хўжалик таълимини янада такомиллаштириш, ёш мутахассисларнинг малакасини ошириш, студентларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш проблемаларини ҳамда бошқа масалаларни муҳокама қиладилар.

Мамлакатимиз олий ўқув юртларининг вакиллари Ўзбекистон пойтахтидаги бир қанча илмий-тадқиқот институтларини бориб кўрадилар, Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида қишлоқ хўжалиги мутахассислари тайёрлаш тажрибаси билан танишадилар, колхоз ва совхозларга экскурсия қиладилар.

(ЎзТАГ).

МАМЛАКАТ КИМЁГАРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

18 июнда Тошкентда юза актив моддалар йўналтирилган синтези ва уни қўллашнинг илмий асослари бўйича Бутуниттифоқ анжумани иш бошлади.

Симпозиумни юза актив моддалар СССР миллий комитетининг раиси, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Н. С. Наметкин очди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов кириш нутқи сўзлади.

Ялпи мажлисдан сўнг симпозиумнинг учта секциясида мажлислар бошланди.

Кимёгарларнинг Тошкент учрашуви 20 июнгача давом этади. (ЎзТАГ).

ШИФОКОРЛАР ДАЛАДА

Бўстонлиқ районидаги 14-«Хўжакент» совхози чорвадорлари қишлов учун мўл озуқа жамғармоқдалар. Ҳозир совхоз далаларида беда ва пичан ўрими қизғин олиб борилмоқда. Мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш йўлида астойдил меҳнат қилаётган чорвадорларга медицина хизмати кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Колхозлараро Қўшқўрғон касалхонаси шифокорлари далаларда тез-тез бўлиб механизатор ва ишчиларга намунали медицина хизмати кўрсатмоқда. Суратларда: (юқорида) агрегатлар ёрдамида пичан ўриш пайти. (Пастда ўнгда) шифохона бош врачи Ўктам Ғафуров пичан ўримида қатнашаётган ишчилар билан суҳбатлашмоқда.

И. Портнов фотолари.

Серқуёш республикамизда

ДАСТЛАБКИ ҚЎСАҚЛАР

Ўзбекистон жанубидаги Сурхондарё водийсида жойлашган хўжаликларнинг ингичка толали пахтазорларидаги ғўзаларда дастлабки қўсақлар пайдо бўлди.

Мутахассисларнинг хулосасига қараганда, баҳор кеч келиб, сув танқис бўлишига қарамай, ғўзаларнинг ривожи агротехника муддатларига мос бўлиб тушмоқда. Айрим участкаларда эса ҳатто ғўзалар ўтган йилдагидан баравж. Бунга эса меҳнатининг яхши ташкил қилинганлиги натижасида эришилмоқда. Ҳозирги вақтда ғўзани суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу масъулиятли иш энг тажрибали пахтакорларга топшириб қўйилган. Қўшимча суратда юзлаб колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари сувчиларга ёрдам бермоқда. Ғўза кечаю-кундузи, калта эгат олиб суғорилмоқда, бу эса сувни анча тежаш имконини бераётир. Далаларга узлуксиз равишда чиринди ташиб келтирилмоқда. Чиринди бу йил одатдагидан кўпроқ солинмоқда, чунки ҳозирги саратонда ва сув камчил пайтда ғўза учун айниқса зарур.

ФАРҒОНАНИНГ ЭНГ ЯХШИ ФРЕЗЕРЧИСИ

Уни Александр Путан деб аташади. У Фарғона механика заводида ишлайди. Александр Путан Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига ўтказилган ёш фрезерчилар область конкурсининг ғолиби бўлди. Иккинчи ўринни азот ўғитлари заводининг ремонт-механика цехи ишчиси П. Федейкин эгаллади. «Кокандтекстильмаш» заводининг фрезерчиси В. Петросов учинчи ўринни олди. Лауреатлар фахрий ёрлиқлар ва қимматли совғалар билан мукофотландилар. Улар фрезерчиларнинг республика конкурсида Фарғонанинг ёш ишчилари шарафини ҳимоя қиладилар.

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШГА

Қорақалпоғистон пойтахти зарбдор қурилиш — Туямўйин гидроузелига қўшма комсомол отрядини тантанали кузатиб қолди. Отряд составида автоном республиканинг барча районларидан тўпланган ёшлар бор. Уларнинг орасида бетончи, электр пайвандчи, тракторчи, шофёр, монтажчилар бор. «Биз Хоразм ерида зарбдор ларча меҳнат қиламиз, — деди Нукуслик электр пайвандчи П. Утепбергенов. Қурилишда Қорақалпоғистон ёшлари номидан ишлашдек ишонч билдирилганлигидан фахрланамиз».

Отряд Туямўйин гидроузелида кузгача ишлайди.

Дунё хабарлари

Мамлакатлар одамлар воқеалар

ИТАЛИЯ АНТИФАШИСТЛАРИ ПОРТУГАЛИЯДА

ЛИССАБОН. (ТАСС). Португалия демократик ҳаракатининг таклифига биноан Италия антифашистлари миллий уюшмаси — сиёсий таъқиб қурбонлари делегацияси бу ерга келди. Делегация составида мамлакатдаги кўпгина сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, шу жумладан Италия Коммунистик партияси, социалистик партия ва республикачилар партиясининг аъзолари бор.

КИПРДА ТЕРРОРЧИЛАР ҲУРУЖИ

НИКОЗИЯ, 18 июнь. (ТАСС). Кипрдаги яширин ташкилотлар оролда қўпорувчилик ишини давом эттирмоқдалар.

«ЭОКА»-2 ташкилотидаги террорчилар ҳукумат тарафдорларини ўлдиришдан қайтмаяптилар. Лимасол шаҳрида кипр деҳқонлар иттифоқи округ комитетининг секретари А. Армефтис ўлдирилди, икки полициячи қаттиқ жароҳатланди.

Террорчилар шанба ва якшанба кунлари аҳоли пунктларида бир қанча жойларни портлатдилар, натижада президент Макариос ҳукуматини қўллаб-қувватлаётган шахслар ва ташкилотларга қарашли муассасалар ва корхоналарга анчагина шикаст етказилди.

Кипр хавфсизлик кучлари яширин ташкилотларни бостириш мақсадида операцияларни давом эттириб, А. Армефтисни ўлдиришда шубҳаланган 7 кишини қамоққа олди. Кейинги кунларда қурол-яроғларни ўғирлашда ва ғайри қонуний сақлашда, «ЭОКА-2» билан ҳамкорлик қилишда айбланиб, 40 киши қамоққа олинди.

Кипр жамоатчилиги ва матбуот органлари оролдаги яширин террорчи ташкилотларни тугатиш чораларини кучайтиришга чақирмоқдалар.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК РУҲИДА

СОФИЯ, 18 июнь, (ТАСС). Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг навбатдаги, XXVIII сессияси ўз ишини бугун Болгария пойтахтида дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик вазиятида бошлади. Бу йил — Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг 25 йиллиги йили. Шу боисдан сессия Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг чорак асрлик юбилейига бағишланган тантанали мажлис билан очилди. Сессияга келган делегацияларнинг аъзолари, Болгария жамоатчилигининг кўпдан кўп намояндалари, дипломатия корпусининг аъзолари, Болгария ва чет эл журналистлари Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг давлат байроқлари билан ва кенгаш эмблемалари билан безатилган Г. Кирков номли партия уйининг залида тўпландилар. Болгария партия ва ҳукуматининг раҳбарлари, Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида аъзо бўлган мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари президиумда бор эди.

Болгария халқ республикаси Министрлар Советининг раиси С. Тодоров Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII сессиясини кириш сўзи билан очди.

Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси Т. Живков табрик нутқи сўзлади.

У Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари социализм ва коммунизм қурилишида жаҳоншумул — тарихий ғалабаларга эришишларида катта роль ўйнаганлигини таъкидлаб ўтди.

«Барча қардош мамлакатларнинг халқлари сингари болгар халқи ҳам,— деди Т. Живков,— Совет Иттифоқи, шонли ленинчи КПСС ва унинг Марказий Комитети сиймосида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев сиймосида коммунизм улуғ ишининг ғалабаси учун курашда ўзларининг энг содиқ ўртоқларини кўрмоқдалар.

Мажлисда Венгрия делегациясининг бошлиғи — Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Е. Фок, Германия Демократик Республикаси делегациясининг бошлиғи — Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерман, Куба делегациясининг бошлиғи — Куба Республикаси Революцион ҳукумати Бош министрининг ўринбосари К. Р. Родригес, Монголия делегациясининг бошлиғи — Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ж. Батмунх, Польша делегациясининг бошлиғи— Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич, Руминия делегациясининг бошлиғи, Руминия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Бош министри М. Мэниску, Чехословакия делегациясининг бошлиғи — Чехословакия Социалистик Республикаси федерал ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал сўзга чиқдилар. Югославия делегациясининг бошлиғи, Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечесининг Раиси Д. Биедич ҳам сўзга чиқди.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида аъзо бўлган мамлакатлар делегацияларининг сўзга чиққан бошлиқлари ўз партиялари раҳбарларининг ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши юбилей сессияси қатнашчиларига йўллаган табрикномаларини ўқиб бердилар.

Гулдурос қарсаклар билан кутиб олинган совет делегациясининг бошлиғи — СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII сессиясининг тантанали мажлисида нутқ сўзлади.

А. Н. Косигин КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII юбилей сессияси қатнашчиларига йўллаган табригини ўқиб берди. Мажлис аҳли табрик сўзларини гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессия қатнашчилари кенгашнинг 25 йиллиги тўғрисидаги сессия қарорини якдиллик билан қабул қилдилар.

Шу билан тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади.

Эртага Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг XXVIII сессияси ўз ишини давом эттиради.

Б. КРОЕВСКИЙ, Е. ФАДЕИЧЕВ.

ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИК УЧУН

Жаҳон жамоатчилиги, таниқли давлат арбоблари ва сиёсий арбоблар, кўпгина матбуот органлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг учинчи, якунловчи босқичи тезроқ ўтказилишини талаб қилмоқдалар. Шу билан бирга кенгашнинг учинчи босқичи олий даражада ўтказилиши кераклиги уқтириб ўтилмоқда.

БУДАПЕШТ. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг органи «Непсабадшаг» газетаси Умумевропа кенгашининг учинчи босқичига тезроқ ўтиш зарурлигини таъкидлаб, ҳозир Женевада ўтаётган кенгашнинг иккинчи босқичида шундай натижаларга эришилдики, эндиликда жуда яқин орада кенгашнинг учинчи босқичини ўтказиш мумкин бўлиб қолди, деб уқтириб ўтади. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар кенгашнинг жуда тез орада тугалланиши ва қитъада тинчликни мустаҳкалашга хизмат қиладиган қарорлар қабул қилиниши зарурлигини тўла тушинадилар. Кескинликни юмшатиш мухолифларининг ҳар қандай найранглари ҳам Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган, тарихий аҳамиятга эга бўлган кенгашни муваффақиятли ўтказишга халақит беролмайди.

ВАРШАВА. Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг органи «Трибуна люду» газетаси бундай деб ёзади: Польша ҳукумати кенгашнинг учинчи босқичини тез орада олий даражада ўтказиш ва Женевада тузилган ҳужжатларни имзолаш учун кенгашнинг ишини тезроқ тугаллашни талаб қилади.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия Бош министри К. Сорса Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг иккинчи босқичини тез орада ва муваффақиятли тугаллаш ҳамда учинчи босқичини ўтказиш керак деб айтди. У Лахтида сўзга чиқиб, Умумевропа кенгашининг чақирилишига актив кўмаклашган Финляндия яқин орада Хельсинкида кенгашнинг якунловчи босқичини олий даражада ўтказиш учун иккинчи босқични тезроқ тугаллашни ғоят муҳим деб ҳисоблайди.

«Кансан уутисет» газетаси Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг иккинчи босқичи ишини шарҳлаб, бу кенгашнинг муваффақиятини таъминлаш учун Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар изчиллик билан ва конструктив руҳда ҳаракат қилганликларини таъкидлайди.

Бу масала социалистик мамлакатларнинг тутган сиёсати барча мамлакатларнинг манфаатларига ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш вазифасига мос бўлиб тушади, деб таъкидлайди газета.

БОНН. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишлаб ҳозирги вақтда Женевада ўтказилаётган кенгаш қитъамиздаги халқларнинг тинмай сарфлаган куч-ғайрати, ҳукуматларнинг, аввало СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг конструктив ҳаракатлари натижасидир. ГФРнинг таниқли давлат арбоби, немис тинчлик иттифоқи партияси директоратининг секретари Гейнц Драйбродт шундай деб айтди.

Бу кенгаш, деди у, Европада бўлган барча ижобий ўзгаришларни сифат жиҳатидан янги даражага кўтариши, хавфсизлик ва ҳамкорликнинг ишончли системаси учун шу ўзгаришлар асос қилиб олиниши керак.

Г. Драйбродт кенгашнинг иккинчи босқичини тез ва пайсалга солмай тугаллаш керак, деб таъкидлади. Бу масалада ҳар қандай сансалорлик фақатгина халқаро кескиликни юмшатиш мухолифларига наф келтириши мумкин.

(ТАСС).

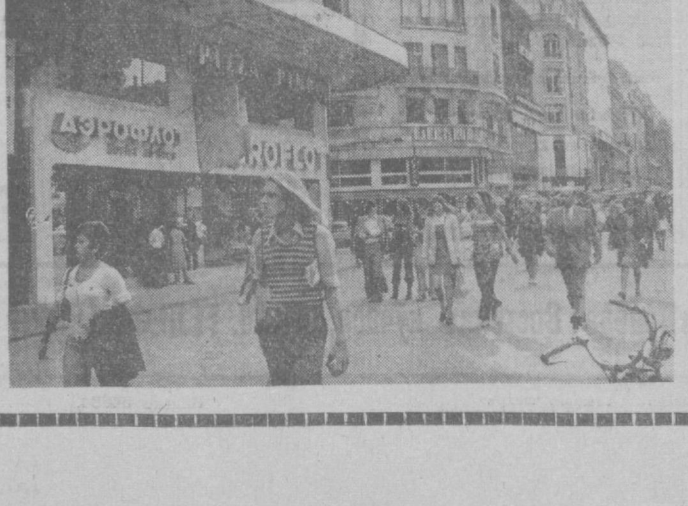

Парижнинг марказий кўчаларидаги Елисей майдонида жойлашган «Аэрофлот» маҳкамаси.

В. Егоров фотоси, ТАСС фотохроникаси.

МУҲИМ ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ДЕҲЛИ, 19 июнь. (ТАСС). Орисса штатининг қонун чиқарувчи мажлиси (парламенти) Ҳиндистоннинг шу штати ҳукуматига аҳолининг энг камбағал табақалари — хорижон (энг паст табақа) билан адиваси (Ориссадаги энг қолоқ этник группа) табақалари орасида тақсимлаб бериш учун деҳқончиликка яроқли 70 процент ерларни резерв қилиб қўйиш ҳуқуқини берувчи қонунни якдиллик билан қабул қилди. Ҳукуматнинг янги ташаббуси штат аҳолиси кенг табақаларининг манфаатлари йўлида туб ўзгартишларни амалга ошириб боришга қаратилган.

КАЛИНИН районидаги Калинин номли колхоз сабзавоткорлари шаҳар аҳолисига кўплаб ноз-неъмат жўнатмоқдалар. Ҳар куни пайкаллардан 30—40 тоннадан ортиқ помидор, бодринг, карам ва бошқа сабзавот маҳсулотлари олинмоқда. Суратларда: (ўнгда) Илғор сабзавоткорлардан Г. Маназаров, М. Қўзиева, Д. Турсуновалар терилган картошкаларни қопларга жойламоқдалар. (Чапда) пайкалда бодринг узиш пайти. Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотолари.

САНЪАТКОР ЙЎЛИ

Рассом ҳақида гап кетганда, аввало, унинг устозини албатта эслашади. Ахир, эндигина санъат йўлига қадам қўйган ёш шогирдга раҳнамолик қилган, уни ўз касбини севишга ўргатган, санъаткорнинг юксак бурчи ва масъулиятини тушунтирган кишини унутиб бўлармиди?

Ўзбек рассомларидан илк қалдирғочи бўлмиш Баҳром Ҳамдамий Малик Набиев учун ана шундай устозлик қилди. Баҳром ака ёш Маликка аввал мактабда, сўнг бадиий ўқув юртида таълим берди, янги давр учун энг аҳамиятли бўлган мавзулар устида изланишни ўргатди.

Ҳамдамий Малик билан бирга ёз фасллари Бухоро ва Самарқандни айланишар, қадим санъаткорларимизнинг ранги ўчмас ижодларидан ҳайратга тушиб, бунинг сирларини ўрганишар эди. Маликнинг альбомлари бир зумда эскизлар билан тўлиб қоларди. Уларда меъморчилик обидалари ҳамда завод-фабрика цехлари тасвирларини, янги ҳаёт қураётган кишиларнинг хомаки портретларини кўриш мумкин эди. Ана шу даврдаёқ Малик Набиев совет санъатининг муҳим анъаналаридан бўлмиш тарихий мавзу ҳамда портрет жанрида ишлашга аҳд қилади. Тинимсиз ижодий меҳнатнинг дастлабки самараси — «1916 йил Жиззах қўзғолони» картинаси шу тариқа юзага келди.

Табиий, бу тарихий воқеа ҳақида ёш рассом кўп нарсани ўқиди, гувоҳлар билан суҳбатлашди. Унга жумладан, қўзғолончиларни юриб кетаётган поездга ўрнатилган пулемётлардан ўққа тутишгани, кўплаб кишилар шу ондаёқ ҳалок бўлгани ҳақида сўзлаб беришди. Вайрон қилинган уйлардан бирида тирик қолган бир гўдакни топишган ўшанда. У аллақачон ўқ еб ҳалок бўлган онасини эмиб ётган экан. Бу эпизод Маликда чуқур таассурот қолдирди ва у шу асосда картина яратишга киришди. Аммо, воқеалар моҳиятини чуқур тушуниб етмагани, картина образларида психологик жиҳатлар ишонарли чиқмагани учун картина мукаммал эмас эди.

Бу биринчи тажриба беҳуда кетмади. Кейинчалик Малик Набиев рассом ва педагог П. Беньковдан таълим олди. Санъат тарихини чуқур билган, серфикр, ўзи ажойиб мусаввир бўлган бу устоз ўз шогирдларида санъатга муҳаббатни чуқур сингдириш билан бирга уларни ҳаётий фактлар устида кенг фикрлаш, бадиий меросни тинмай ижодий ўрганиш, тажрибада синаш «сир»ларидан воқиф қиларди.

Малик Набиев устозга эргашиб, ўз асарларининг композицион услубларига кўпроқ эътибор бера бошлади, талай услубларнинг нозик қонуниятларини ўрганди. Айниқса, буюк санъаткорларнинг асарларини пухта ўрганиши унинг учун зўр мактаб бўлди. Тошкент санъат музейи, Москвада эса Третьяков галереясида у бутун кунини ўтказарди. Улуғ рассомлар маҳоратини ўқиб-ўрганиш уни ўз ижодий камчиликларидан тез халос бўлиб, ўзига хос услубни топишда бебаҳо ҳисса қўшди.

Малик Набиев Тошкент рассомларининг урушдан аввалги ижодий кўргазмасида (1941 йил) «Бола портрети» ва «Чол портрети» билан қатнашди. Бу асарлари билан ёш етук рассомлар қаторидан муносиб ўрин олди. Портретлар моделга ўхшашлиги билан бирга бадиий ифодаси, услуби билан ҳам ажралиб турардики, булар рассом ўзига хос ижодий система ва услубни топганлигидан дарак берарди.

Бу орада уруш бошланади. Малик ака жанговар мавзуларда ўнлаб плакатлар, паннолар, газета-журналлар учун карикатуралар, расмлар яратади. Айни чоқда «Кетмончи», «Колхоз қоровули» каби портретлар сериясини чизиб, лўнда услубда фронт орқасида ғалаба учун курашаётган кишилар образини яратади.

Худди шу йиллари у Тошкентга кўчиб келган москвалик профессор М. Ф. Шемякин қўл остида ўз маҳоратини оширади, рус реалистик тасвирий санъати мактабининг илғор анъаналарини қайта-қайта ўрганади. Профессор М. Ф. Шемякин кейинчалик шогирдларига шундай деб ёзганди: «Сиз менинг энг яхши шогирдларимсиз. Имоним комилки, биз яна санъат тупроғида учрашамиз. Шунда мен сизни етук санъаткор бўлиб етишганингизни албатта кўраман». (М. Набиев ва Ш. Ҳасановага ёзилган мактубдан).

ИЖОДИЙ КАСБ КИШИЛАРИ

Урушдан кейинги йилларда Малик Набиев ижоди айниқса равнақ топди. У «Ишчи аёл», «Қиз бола», «Чўпон» каби картиналар чизади. Шу даврда кўп фигурали композицияга эга бўлган «Уйдаги концерт», «Пушкин ҳақида ҳикоя», «Фотолаборатория» каби асарлар яратади. Айни чоқда унинг Л. Абдуллаев, С. Муҳамедов ва Х. Раҳмонов билан ҳамкорликда чизган «Машҳур пойафзалчи Убай Раҳматуллаев бригадаси» картинаси рассом истеъдоди такомиллашиб бораётганидан дарак берди.

Малик ака портрет жанрида айниқса кўп изланди, бу нозик санъатда ўзига хос манера яратди, яратилаётган асарнинг композиция жиҳатидан мукаммал бўлишига эришди.

50-йиллар давомида рассом тарихий мавзуда қатор портретлар чизиб, совет тасвирий санъатига оригинал ҳисса қўшди. Унинг асарлари кенг оммалашади. Беруний, Бобир, Ибн Сино, Навоий ва Жомий портретлари шулар жумласидандир. Айниқса, 1950 йил конкурсида биринчи мукофотга сазовор бўлган Беруний портрети рассом ижодида янги босқични бошлаб берди.

Малик ака қаламига муайян давр, воқеа ва тарихий ҳужжатларни ўрганишдан сўнг яратган қатор асарлар ҳам мансубдир. Уларнинг кўпчилиги Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейи буюртмаси асосида яратилган бўлиб, музейнинг доимий экспозициясидан жой олган. Жумладан, «Ҳосил нобуд бўлди», «Бой ила хизматчи», «Самарқандда косиблар қўзғолони», «Муқанна қўзғолони», «Спитамен қўзғолони» кабилар ота-боболаримиз ҳаёти ва кураши ҳақида ифодали ҳикоя қилиб, тарихий ҳужжат даражасида қабул этилади.

1961 йили яратилган «Учрашув» картинаси эса Ҳамзанинг ўз душманлари билан фожиавий тўқнашувини акс эттирди.

Малик ака ўлкамиз бўйлаб кўп сафарда бўлади, натурадан чизган портрет ва лавҳалари кейинчалик катта бир асар яратилишига замин хизматини ўтайди. «Баҳор», «Пахтакорлар далада», «Ҳиндистонлик меҳмонлар Ўзбекистон колхозларида» картинаси шундай сафарлар натижасида туғилган.

Малик Набиев ижодий йўлини босқичларга бўлиб ўрганиш мушкул иш, негаки у жанрчи ёки портретчи рассом сифатида тинмай изланади, янги-янги оригинал услублар топади, ўз санъатини туб замонавий масалалар билан боғлашга интилади. Шунинг учун ҳам унинг йирик асарларида ҳаёт ҳақиқати барқ уриб туради.

Малик ака машҳур рассом, айни чоқда — устоз. Кейинчалик етук рассом бўлиб етишган қатор ижодкорлар унинг устахонасида дастлабки амалий сабоқ олганлар. Устоз ёш рассомларни тарбиялашда ҳам ўзига хос йўл ва услубларга эга. Кейинги йигирма йил давомида Малик ака Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтида расм ва черчение кафедраси раҳбари лавозимида ишлаб, совет бадиий олий мактаби методларини такомиллаштиришда актив ҳисса қўшмоқда. Ёш рассомларга ҳар томонлама профессионал таълим беришга кўмаклашадиган изчил тарбия системасини яратиш борасида тинимсиз ишламоқда.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Малик Набиев совет тасвирий санъатида кўзга кўринарли ўрин эгаллайди. У яратган полотнолар мамлакатимиздаги кўпгина атоқли музейларга, жумладан Москвадаги Шарқ халқлари санъати музейига қўйилган, улар ҳамма йирик бадиий кўргазмаларда бот-бот намойиш қилинади. Унинг асарлари халқимизга яхши таниш ва мухлислар томонидан юксак қадрланади.

Малик Набиев ҳозирда республикамиз олтин тўйига атаб янги асарлар яратиш устида ишламоқда.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

Малик Набиев ишлаган «Навоий ва Жомий» расми.
Т. Одилбеков фоторепродукцияси.

ЮБИЛЕЙ ВИСТАВКАСИ

Талантли рассом Борис Котловнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига атаб ташкил қилган виставкаси «Билимлар уйи»да намойиш қилинмоқда. Рассом ўзининг энг яхши асарларини Ўзбекистонда яратган. Айниқса, Чорвоқ бунёдкорлари ҳақида ҳикоя қилувчи расмлари томошабинлар эътиборини ўзига тортмоқда. Бундан ташқари областимиз хушманзара жойлари ҳам рассом мўйқаламига олинган.

Борис Котлов яқинда 50 ёшга тўлди. Ўтган йиллар мобайнида у кўплаб республика ва Бутуниттифоқ виставкаларида муваффақиятли қатнашди. Ҳозир ҳам у Ўзбекистон тарихидан ҳикоя қилувчи полотнолар устида ижодий иш олиб бормоқда.

ЯНА САБЗИ ТЎҒРИСИДА

ОШПАЗ ХУДОЙБЕРДИ РАСУЛОВНИНГ „ЧАҚМОҚ“КА ОЧИҚ ХАТИ

Ошнинг қанақа таомлигини таърифлашга ҳожат йўқ. Уста пазанда тайёрлаган ошдан бир луқма еган киши уни ҳамма ерда мақтаб юради.

Абу Али Ибн Синонинг ёнига рамақда жон бўлиб қолган беморни олиб келадилар. Улуғ табиб унинг томирини ушлаб, кўз қабоқларини ағдариб кўради. Кейин етти хил сариқдан дори тайёрлашни ўргатиб, жўнатиб юборади. Беморнинг ота-онаси Ибн Сино буюрган етти хил сариқ — шолини туйиб гуруч олади, сабзи тўғрайди, жувоз ёғи топади, беҳи, сариқ майиз, нўхат, заржуваларни солиб, дори тайёрлайди. У ош бўлиб чиқади. Бемор тановвул қилгач, аста-секин соғайиб оёққа туради. У шундан кейин умрининг охиригача доно табибнинг хизматида бўлган экан...

Шунақа, палов киши танига дори. Уни сабзисиз тайёрлаб бўлмайди. Нўхат, майиз, заржува солмаслик мумкин, аммо сабзисиз палов ош эмас.

Хўш, нега сабзи тўғрисида яна гапиришга тўғри келиб қолди? Чунки ҳар йили ҳам ёзнинг дастлабки ойларида сабзи танқис бўлиб қолади. Деҳқонларимиз ўз касбларига жудо омил бўлиб кетганлар. Май ойи бошланмай ердан карам узиб чиқармоқдалар, қизил лавлагини истаганча топиш мумкин. Чеснок, картошка, пиёзлар ҳам сероб. Мана шу сабзига келганда, менимча, адашиб қоляптилар.

Икки-уч йилдан бери кузда сабзи экиб, плёнка тагида ўстириб, эрта баҳорда чиқармаяптилар. Бу, биринчидан, оз, иккинчидан шундоққина ўзак бўлиб қолиб, ошга ярамайди. Менимча, бу фикрни кўпчилик маъқулласа керак. Кузда сабзини қаёққа қўйишни билмаган пайтда уни ёзгача етадиган миқдорда кўплаб сақлаш керак. Бу, албатта, ёлғиз деҳқоннинг қўлидан келмайди. Тайёрлов, савдо органлари чинакамига бош қотириб, катта холодильник қурилмалари барпо этишлари керак. Бу масалада кўплаб картошка, олма, узум сақланаётган жойларнинг иш тажрибасидан ўрганиш зарур.

Ҳозир бозорларга тушсангиз, қардош Тожикистоннинг Ўратепа районидан келиб, сабзи сотаётган кишиларни кўп кўрасиз. Бу яхши. Хўш, Ўратепа кичик бир район, у ерда сабзини июнь ойи охиригача сақлаш мумкин экан, нега Тошкентдек азим шаҳарда бу ишни қилиш мумкин эмас? Мумкин! Бунинг учун чинакамига бош қотириш керак!

Ҳозир дўконларда гуруч, гўшт, ёғ сероб. Нархи арзон. Аммо, икки-икки ярим килограмм гуруч пулига бир килограмм сабзи оласиз. Бу нима деган гап? Ҳар куни Ҳадрадан машинани тўлдириб картошка, қизил лавлаги юклаб ўтишади. Буни кўриб кўз қувнайди. Лекин, шу машиналар карвонида сабзи юклаган биронта машина йўқ.

Мен бир ошпазман. Катта йиғинларда, тўй-ҳашамларда, ҳовли тўйларида ош дамлайман. Сабзини ўзим сотиб олмайман, шунақа жойларда сабзи қидириб, бирни иккига олаётган меҳнаткашларни кўриб, ўйланиб қоламан. Шу сабабли деҳқонларимизга савдо ва тайёрлов ташкилотларига мурожаат қилиб айтмоқчиманки, қўлингиздан келмаганда, имкониятларингиз бўлмаганда майли эди-я, аммо шароит бор. Келинглар, халқимиз ёзда ҳам етарли миқдорда сабзи билан таъминлансин. Сабзи муаммосини қанча тез ҳал қилсак, шунча яхши.

Капгиримиз қўлда, ҳамиша хизматингизда бўлайлик!

Худойберди РАСУЛЕВ.

СИЗ ҚАНДАЙ ОВҚАТЛАНАСИЗ

ОВҚАТЛАНИШ режимида гап кўп. Овқат ҳар куни маълум соатларда ейилса, ҳазм безлари ўз вақтида шира чиқара бошлайди, иштаҳа пайдо бўлади. Натижада таомлар яхши ўзлашади.

БИР маҳал овқатлангандан сўнг навбатдагисигача 4—5 соатдан ортиқ вақт ўтмаслиги керак. Шундай экан, кунига 4 маҳал овқатланиш тавсия этилади. Бунда бир кеча-кундузда истеъмол қилинадиган овқатнинг тахминан 25 проценти биринчи нонуштага, 15 проценти иккинчи нонуштага, асосий қисми (50 проценти) тушлик овқатга ва 10 проценти кечки овқатга тўғри келади. Тинч ухлаш учун кечқурун овқатни шундай кам ейиш тавсия этилади.

ОВҚАТ кунига уч маҳал ейиладиган бўлса, бир кунлик овқатнинг 30 проценти нонуштага, 45—50 проценти тушлик овқатга ва 20 проценти кечки овқатга тўғри келиши керак.

ОВҚАТНИ хилма-хил қилиб истеъмол қилиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Ҳадеб ейила берадиган бўлса, ҳатто мазали овқат ҳам кўнгилга уриб, яхши ўзлашмайди. Иштаҳа билан ейиладиган овқатгина фойдали бўлади.

Овқатланадиган жой ва ундаги шароит ҳам катта роль ўйнайди. Дастурхон устида китоб, газета ўқиш ярамайди.

СУВНИ ҳам ҳисоблаганда, катта ёшдаги киши организми учун бир суткада қуйидаги миқдорда озиқ моддалари керак:

Сув—1750—2200 грамм
Оқсил—80—100 грамм
Углеводлар — 400 — 500 грамм
Ёғлар — 80—100 грамм
Тузлар — 20 грамм
Витаминлар (хлонсиз) — 0,1 грамм
Холинли — 0,5 грамм

Бундан кўриниб турибдики, одамнинг витамин ва тузларга эҳтиёжи жуда кам. Бу эҳтиёжни осонгина қондириш мумкин.

С. УМАРОВ,
шифокор.

СТУДЕНТЛАР ҲАШАРДА

— Биз Охунбобоев номли медицина билим юрти студентлари ҳимматига қойилмиз, — дейди Орджоникидзе районидаги «Қибрай» совхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ Исмоилов. — Улар ҳар йили совхозимизга келиб, етилган меваларни ва сабзавотларни йиғиб-териб олишда коллективимизга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

135 студент ўн беш кун давомида совхоз боғларида бўлиб, гилос, олча, эртаги олмаларни теришда қатнашди. Улар қўли билан узилган 30 тонна карам ҳам тошкентликларга жўнатилди. Студентлар кечқурунлари совхоз клубига файз киритишди. Турли темаларда суҳбатлар ўтказишди, концертлар қўйиб беришди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Спорт

БЕШ МИНУТ ҚОЛГАНДА...

Ишқибозлар дуранг натижани кутишаётган эди. 85-минут давомида «Пахтакор» Одессанинг «Черноморец» командаси билан тенг курашди. Дарвозабон Филатов ва ҳимоячиларимиз рақиб ҳужумларини мардонавор қайтариб, дарвозанинг даҳлсизлигини сақлаб турдилар. Айни пайтда Ан, Федоров, Хадзипанагис қарши ҳужумга ўтиб, «Черноморец» ҳимоячиларини шоширибқўйдилар.

Айниқса, ўйиннинг иккинчи бўлимида пахтакорчилар ҳужуми кучайди. Бутун команда олдинга ташланди. Қизғин кураш давом этаётган бир пайтда кутилмаган натижа келиб чиқди. 85-минутда пахтакорчилар ҳужум билан банд эди. Орқа чизиқдаги кучларнинг бўшашиб қолганлигига эса ҳеч ким эътибор бермасди. Рақиблар бундай бир ёқлама ҳаракатни дарров кўра олдилар ва тез қарши ҳужумга ўтиб, Филатов дарвозасини енгилгина ишғол қилдилар. Ҳимоячиларнинг хатоси билан «Пахтакор» Одессадан қуруқ қайтди. Энди командамиз 25 июнда Кишиневда маҳаллий «Нистру» командаси билан учрашади.

«Нистру» ҳам чакки командалардан эмас. У ўнинчи турда турнир жадвалининг учинчи ўрнида келаётган Олмаотанинг «Қайрат» командасини 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратди. Бу «Қайрат»нинг учинчи марта майдондан қуруқ чиқиб кетишидир.

Ҳозирча биргина «Зенит» командаси мағлубиятсиз келмоқда. У навбатдаги учрашувда Ворошиловградда маҳаллий «Заря» командаси дарвозасига жавобсиз бир тўп киритиб, яна муваффақият қозонди. «Зенит» 14 очко билан турнир жадвалида иккинчи ўринда келмоқда. Биринчи ўринни эса ҳамон Киевнинг «Динамо» командаси қўлда маҳкам сақлаб турипти. Динамочилар ўз майдонларида пойтахтнинг «Торпедо» командаси устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Иккала тўпни ҳам ҳужумчи Онищенко киритди. Шу тариқа динамочилар тўпланган очко 15 тага етди.

«Карпати» — «Динамо» (Тб) ва «Шахтёр» — «Динамо» (М) учрашувида ҳисоб очилмади. «Спартак» ва ЦСКА учрашуви 2:1, «Днепр» ва «Арарат» учрашуви 1:0 ҳисобида якунланди.

Германия Федератив Республикасида эса футбол бўйича жаҳон чемпионати давом этяпти. Майдон эгалари бу гал Австралия футболчилари билан учрашиб 3:0 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Чемпионатнинг энг йирик ҳисоби Югославия — Заир командалари учрашувида қайд этилди. Югославия футболчилари биринчи учрашувда Бразилия билан тенг курашган эди. Энди эса Заир командасини 9:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Югославиялик футболчилар учрашувнинг биринчи бўлимидаёқ рақиб дарвозасига олтита тўп киритишган эди. Бразилия — Шотландия командалари учрашувида эса ҳисоб очилмади.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 22 июнда чиқади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30— Мардлик — мангулик. 19.00 — Хитойнинг махсус райони (Москва). 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Беш йилликнинг тўртинчи йили. 20.15 — Шеърият мухлисларига. 20.30— «Ахборот». 20.50 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. Тошкент — Олмаота мусобақаси. 23.00 — Телефильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.15 — Етуклик аттестати (бадиий фильм). 18.05 — МОСКВА. 18.20 — 1974 йил қўшиқлари. 18.50 — Янгиликлар. 19.00— Буни ҳамма билиши керак (Тошкент). 19.30 — П. И. Чайковский номли V Халқаро конкурси. 20.15 — Сўнгги қурбон (спектакль). 22.00 — Телефильм. 22.30 — Спектаклнинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — Концерт. 20.00 — Енгиндан эҳтиёт бўлинг. 20.30 — Ҳалқа (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20.VI да Хореография билим юрти ўқувчиларининг ҳисобот концерти, 22.VI да Севги тумори.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20.VI да Ой тутилган тунда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20.VI да Хонума хоним.

КИНО

Маккененинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сибирлик бобо — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Кумуш кўл хазинаси — «МОСКВА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Соялар чошгоҳда йўқолади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қизил бодрезак — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ШАҲАР МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШҚАРМАСИНИНГ
ЎҚУВ КОМБИНАТИ
1974—75 ўқув йили учун моделли пойафзаллар тикиш усталари, пойафзалларни ремонт қилиш усталари тайёрлаш учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ойдан 12 ойгача.

Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида яшайдиган 8—10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 16 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия берилади.

Бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқишни тугатганлар Тошкент шаҳар, ва областидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш системасининг корхоналарига ишга юбориладилар.

Мутахассислар ишга киритиб қўйилади ва моделли пойафзалларнинг янги технологияси татбиқ этилган замонавий техника ускуналари билан жиҳозланган иш жойлари билан таъминланадилар.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1-Мингўрик кўчаси, 9-уй. Ўқув комбинати; Байналминал кўчаси, «5-декабрь» номидаги фабрика;

Тошкент областидаги шаҳар ва район маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—01588. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634. А—2521.